

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/122/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218204084
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2218204084.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: Mgr. Lucia Mizerová a sudcov: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Martina Valentová, v právnej veci žalobcov: 1. Y. X., nar. XX.X.XXXX, adresa O. K., P. XXX, 2. H. X., nar. XX.X.XXXX, adresa O. K., P. XXX, proti žalovaným: 1. OTP Banka Slovensko, a.s., so sídlom Bratislava, Štúrova 5, IČO: 31 318 916, 2. Dražobná spoločnosť, a.s., so sídlom Bratislava, Zelinárska 6, IČO: 35 849 703, o nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie žalovaného 1. proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 9Csp/116/2018-39 zo dňa 21.9.2018 v časti výroku II., takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. o nariadení neodkladného opatrenia zdržať sa výkonu záložného práva p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. vylúčil žalobu o neplatnosť zmluvy podľa CSP, ochranu práv spotrebiteľa na samostatné konanie; výrokom II. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil žalovanému 1., aby sa zdržal výkonu záložného práva na nehnuteľnostiach vedených Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálny odbor pre obec O. K., kat. územie O. K., na LV č. XX, a to dom so s. č. XXX postavený na parc. č. 82/1, parc. č. 82/1 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 712 m², parc. č. 82/6 zastavané plochy a nádvoria vo výmere 75 m², vedľajšia budova s. č. XXXX na parc. č. 82/6; a napokon výrokom III. zamietol návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému 2.

2. Rozhodnutie súd odôvodnil právne aplikáciou ust. § 166 ods. 2, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, 2, 3 a § 329 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 - Civilného sporového poriadku (ďalej aj CSP).

3. Súd prvej inštancie sa pritom opierať o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol odôvodnený tak, že je ohrozené právo a právom chránený záujem žalobcov s tým, že dňa 14.7.2008 uzatvorili úverovú zmluvu na sumu 35.850,- Eur, na dobu 30 rokov, ku dňu podania žaloby uhradili z úveru 20.000,- Eur, ešte by boli povinní splácať 20 rokov, avšak OTP Banka a.s. využila svoje právo podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka a mimoriadne zosplatnila pohľadávku. Tým vznikla pre nich nežiaduca situácia z dôvodu, že nevedeli riadne a včas úver platiť nakoľko nastal problém straty zamestnania. OTP Banka Slovensko a.s. im takto chce vydražiť dom a s malými deťmi by sa mohli ocitnúť na ulici. Žalobcovia žiadajú urýchlenú pomoc, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, aby uložil povinnosť žalovanému 1. zdržať sa výkonu záložného práva do rozhodnutia a skončenia vo veci samej a žalovanému 2. uložil povinnosť zdržať sa úkonov smerujúcich k uskutočneniu dobrovoľnej dražby na sporné nehnuteľnosti. Žalobou vo veci samej sa potom žalobcovia domáhali určenia neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok, určenia neplatnosti právnych úkonov smerujúcich k realizácii výkonu záložného práva a určenia neplatnosti právnych úkonov smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby, ktorú žalobu súd vylúčil na samostatné konanie.

4. Z predložených listinných dokladov mal súd za preukázané, že dňa 14.7.2008 bola uzatvorená zmluva o poskytnutí úveru na financovanie bývania č. 009/3005/08HSU medzi žalobcami a žalovaným 1., predmetom ktorej je financovanie investičného zámeru žalobcov, a to nadobudnutie nehnuteľnosti v kat. území O. K., ktoré sú vedené na LV č. XX. Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti pod č. ZZ1 k UZ č. 009/3005/08HU zo dňa 14.7.2008, bola uzatvorená medzi žalovaným 1. a záložcami pôvodnými vlastníkmi spornej nehnuteľnosti vedenej na LV č. XX v kat. území O. K.. Z obsahu výzvy Dražobnej spoločnosti a.s. Bratislava zo 17.5.2018 mal súd preukázané, že dražobná spoločnosť - žalovaný 2. je poverený organizáciou dobrovoľnej dražby, ktorej predmetom sú sporné nehnuteľnosti vedené na LV č. XX v kat. území O. K., ktorou činnosťou bola poverená žalovaným 1. Výzva ohľadne vykonania znaleckej obhliadky a ohodnotenia nehnuteľnosti obsahuje termín znaleckej obhliadky, dátum 1.6.2018. Prípisom označeným ako „nesúhlas so znaleckým posudkom č. 209/2018“ zo dňa 4.9.2018, sa žalobcovia vyjadrujú k obsahu znaleckého posudku, najmä k výške ohodnotenia rodinného domu resp. k spornej nehnuteľnosti, s ktorou nesúhlasia. Súd mal za to, že cieľom žalobcov je navrhovaným neodkladným opatrením zastaviť dražbu na spornú nehnuteľnosť, ktorá je v prípravnom konaní, čo si súd preveril aj na internetovej stránke Dražobnej spoločnosti a.s. Bratislava, pričom žalobcovia majú v predmetnej nehnuteľnosti svoje obydlie (§ 19 ods. 2 Ústavy SR).

5. Pri posudzovaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vychádzajúc z listín predložených žalobcami, dospel súd prvej inštancie k záveru, v danom prípade a za daných okolností nie je možné vylúčiť, že žaloba žalobcov vo veci samej (určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva na nehnuteľný majetok o neplatnosti právnych úkonov smerujúcich k realizácii výkonu záložného práva a určenie neplatnosti právnych úkonov smerujúcich k realizácii dobrovoľnej dražby) bude úspešná, čím súd uzavrie, že predmetné nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, preto je dôvodným a vyváženým dočasným neodkladným opatrením obmedziť výkon záložného práva žalovaného 1. Takýto zásah do práv žalovaného 1. vzhľadom na okolnosti daného prípadu sleduje legitímny cieľ, dbá na podstatu a zmysel obmedzovaného práva a slobody a je nevyhnutným v demokratickej spoločnosti a súčasne primeraný sledovanému legitímnemu cieľu ochrany práv žalobcov. V tomto štádiu konania by totiž bez vykonania riadneho rozsiahleho dokazovania, bolo predčasné tvrdiť, že nároky ktoré si žalobcovia uplatňujú vo veci samej sú očividne vylúčené, a to i s prihliadnutím na prebiehajúce konanie o určenie neplatnosti úverovej zmluvy, ako i neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva.

6. Pokiaľ však ide o návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanému 2., bol súd toho názoru, že žalovaný 2. je dražobníkom v zmysle zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách v platnom znení, ktorému zákonná úprava ukladá celý rad povinností, ktoré je povinný pri vykonávaní dražby podľa tohto zákona vykonávať, ako je i oprávnený, ale výlučne len v súvislosti s postupom pri dražbe. Žalovaný 2. potom nie je pasívne vecne legitimovaný k žiadanému neodkladnému opatreniu, keďže nie je ani nemôže byť nositeľom - adresátom zákazov a zdržania sa konaní, ktoré mu majú byť na základe petitu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nariadené. S poukazom na uvedené potom, pre nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovaného 2. ako dražobníka pre konanie o nariadení neodkladného opatrenia, ktorý môže vykonávať iba tie činnosti ktoré mu umožňuje dražobný zákon, iné práva a povinnosti nemá, ktorý tak nie je podľa hmotného práva nositeľom povinností ani práv, ktorých obmedzenia, uloženia resp. zdržania sa žalobcovia návrhom na nariadenie daného neodkladného opatrenia domáhajú, preto súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému 2. v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol.

7. Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie v časti jeho výroku II., ktorým bolo vo vzťahu k žalovanému 1. nariadené neodkladné opatrenie, podal odvolanie žalovaný 1., ktorým sa domáhal, aby odvolací súd v tejto časti napadnuté uznesenie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému 1. sa zamietá. Mal za to, že rozhodnutie súdu v napadnutej časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že uzavrel so žalobcom dňa 14.7.2008 zmluvu o poskytnutí úveru na financovanie bývania č. 009/3005/08HSU, v zmysle ktorej poskytol žalobcovi hypotekárny úver v sume 27.849,70 Eur (839.000,- SKK) a spotrebný úver vo výške 7.999,73,- Eur (241.000,- SKK). Návratnosť pohľadávky žalovaného je zabezpečená nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. XX pre kat. úž. O. K., v čase podpisu zmluvy vo vlastníctve 3. osôb (záložcov) - spolu záložcovia v podiele 1/1, a to: rodinný dom súp. č. XXX na parcele č. 82/1, vedľajšia budova súp. č. XXXX na parc. č. 82/6, pozemky reg. „C“ evidované na katastrálnej mape - parc. č. 82/1 o výmere 712 m², druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria, parc. č. 82/6 o výmere 75 m², druh pozemku -

zastavané plochy a nádvorí. Žalovaný 1. a záložcovia uzavreli zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti ZZ1 k ÚZ č. 009/3005/08HSU dňa 14.7.2008. Vzhľadom na neplnenie zmluvných povinností, omeškanie so splatením splátok úveru, napriek predchádzajúcim výzvam, žalovaný pristúpil k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, v súlade s dohodnutým postupom podľa úverovej zmluvy, čl. IX ods. 2 písm. e). Od účinnosti predčasnej splatnosti úveru bol žalovaný povinný uhradiť celú dlžnú sumu spolu s príslušenstvom. Platobnú disciplínu preukazuje výpis s úverového účtu č. 10560810 (hypotekárny úver) a č. 10561215 (spotrebný úver) a prehľad splátok žalobcu so spôsobom, ako boli jednotlivé splátky na pohľadávku započítané. Nakoľko žalobca dlžnú sumu nevyrovnal, žalovaný pristúpil k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby. Žalovaný postupoval pri vymáhaní svojej pohľadávky v súlade so zákonom, ako aj platne uzavretou zmluvou o úvere a záložnou zmluvou, v súlade so zmluvne dohodnutými dojednaniami. Podľa žalovaného žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal dôvodnosť svojho návrhu. Žalobca nespochybnil, že úver riadne nesplácal, k návrhu nedoložil podklady, ktoré by preukazovali oprávnenosť jeho návrhu, ktoré by spochybňovali skutočnosť, že si zobral u žalovaného úver a zabezpečil ho zriadením záložného práva. Dôvody, ktoré žalobca uvádza v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia považuje žalovaný pre vydanie neodkladného opatrenia za nedostatočné, z ktorých nie je možné osvedčiť potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Z uvedených tvrdení nie je možné osvedčiť, že by žalovaný konal v rozpore s právnymi predpismi, resp. že by právo žalobcu bolo ohrozené. V danom prípade nie je relevantná argumentácia žalobcu, že by sa po vydražení založenej nehnuteľnosti mohol ocitnúť na ulici. Aj keby súd vo veci samej rozhodol, že zmluva o úvere je neplatná, je nepochybné, že žalobca finančné prostriedky vyčerpal, a teda sa bezdôvodne obohatil, čo zakladá nárok žalovaného sa domáhať vydania bezdôvodného obohatenia, pričom záložné právo zabezpečuje pohľadávku žalovaného aj z titulu bezdôvodného obohatenia. Preto rozhodnutie súdu vo veci samej nebude mať vplyv na výkon záložného práva.

8. K odvolaniu žalovaného 1. podali žalobcovia 1. a 2 písomné vyjadrenie, v ktorom uviedli, že majú za to, že súd dospel k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza zo správneho právneho posúdenia veci. Žalovaný 1. nepostupoval pri vymáhaní svojej pohľadávky v súlade s Ústavou SR a v súlade s úniou právom, ako záložný veriteľ sa nikdy nestal vlastníkom majetku žalobcov, nemal právo navrhnúť jeho draženie, pričom jeho postup žalobcovia namietali, on to nerešpektoval a nemal vôľu sa dohodnúť na postupnom splácaní. Žalovaný 1. chcel za každú cenu bez súhlasu žalobcov vykonať dražbu, pričom vedel, že ide o obydlie žalobcov, preto jeho konanie nesie znaky skutkovej podstaty trestných činov poškodzovanie práv spotrebiteľa, nátlak, hrubý nátlak, vydieranie a vyhrážanie. Žalovaný 1. vedome, na škodu mnohých spotrebiteľov obchádza zákon v snahe získať pre seba výhodnejšie postavenie, núti spotrebiteľa k takému konaniu, ktoré nie je povinný vykonať, s cieľom obchádzať ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa a ďalších predpisov poskytujúcich spotrebiteľskú ochranu. Žalovaný nútil strpieť žalobcov výkon záložného práva formou dobrovoľnej dražby bez ich súhlasu, napriek spornosti pohľadávky, neplatnosti právnych úkonov a z neprijateľných podmienok, pričom musel vedieť, že ide o rozpor so zákonom. Tu žalobcovia poukázali na nález ÚS SR sp. zn. PL: ÚS 16/95 z 24.5.1995 a dôvodil, že účelom spotrebiteľského práva je zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa, preto súd postupoval pri vydaní neodkladného opatrenia správne. Žalobca svoj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia oprel o relevantné dôvody opierajúce sa o Ústavu SR, najmä o ústavné právo vlastníť majetok ako aj právo na ochranu obydlia, právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti a ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života. Konaním žalovaných 1. a 2. a z dôvodu vyjadreného nesúhlasu vlastníka nehnuteľností s výkonom záložného práva formou dobrovoľnej dražby, by boli uvedení do omylu záujemcovia, ktorí by mali záujem nehnuteľnosť vydražiť, pričom vydražiteľ by vydraženú nehnuteľnosť nenadobudol a nemohol by ju užívať, pretože je nedotknuteľným obydlím žalobcov, a tak by utrpel značnú škodu. Skutočnosť, že žalobcovia by sa mohli po vydražení danej nehnuteľnosti ocitnúť na ulici je pritom relevantná. Žalovaný 1. chcel uplatniť výkon záložného práva z neprijateľných podmienok, preto musí byť naplnený čl. 6 smernice 93/13/EHS, kedy žalobca poukázal na rozsudok Súdného dvora EÚ vo veci ASTURCOM MOSTAZA CLARO, vo veci C 76/10 Korčkovská proti Pohotovosť, s. r. o., vo veci Paulić v. Chorvátsko z 1.3.2010, rozsudok Novoseletskiy v. Ukrajina, ďalej na vyjadrenie Európskej komisie z 6.2.2013 k veci C 482/12 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/183/2014. Dôvodili, že žalobcovia sú chránení ako spotrebiteľia podľa spotrebiteľského práva a súd je povinný z úradnej povinnosti poskytnúť im ochranu, čím sa rozumie aj vydanie neodkladného opatrenia. Tvrdenie žalovaného 1. o nedodržaní platobnej disciplíny žalovaných neobstojí a nie je relevantné pre rozhodnutie súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Žalobcovia mali problémy so splácaním úveru, nakoľko im neboli vyplatené finančné prostriedky za prácu, a tak nebola zaplatená splátka úveru včas, pričom to nebolo dôvodom na zosplatenie úveru, lebo žalobcovia splátky doplatili. Pritom neschopnosť

spotrebiteľov splácať splátky úverov je zapríčinená ekonomickým a hospodárskym riadením vrcholových orgánov SR, ktoré zapríčinili vznik a nárast chudoby, v ktorej skupine sa nachádzajú aj žalobcovia. Životné minimum pritom bolo stanovené na 205,07 Eur pre jednu dospelú osobu, čo by malo stačiť na jedno teplé jedlo a ošatenie, avšak nepostačuje na iné výdavky občanov. Žalobcovia poukázali tiež na nález ÚS ČR z 8.3.2005, sp. zn. 9l. ÚS 47/04, ktorým ústavný súd zrušil ust. § 36 ods. 2 českého zákona o verejných dražbách z dôvodu, že umožňovalo nútenú dražbu majetku bez toho, aby pohľadávka bola priznaná vykonateľným súdnym rozhodnutím, alebo iným kvalifikovaným aktom poskytujúcim záruku vierohodnosti a kontrolovateľnosti. Postihnutie majetku výlučne súkromnými osobami - podnikateľmi sledujúcimi dosahovanie zisku takmer bez akejkoľvek verejnoprávnej ochrany v rozsahu aký umožňuje slovenská právna úprava je diskutabilné, aj z tohto dôvodu preto existuje obava, že exekúcia bude ohrozená. Neobstojí ani teoretická úvaha žalovaného 1. v odvolaní, že sa mal žalobca bezdôvodne obohatiť len preto, že vyčerpal finančné prostriedky z úveru podľa žalovaného vo výške 35.849,43 Eur, pretože žalobca zaplatil za poskytnutý úver žalovanému 1. už sumu cca 20.000,- Eur, pričom doba splácania bola dohodnutá na 30 rokov, pričom ešte na zaplatenie zvyšnej časti ostáva 20 rokov a zosplatením úveru si žalovaný 1. uplatňuje pohľadávku, ktorú nemožno nazvať inak ako úžerou, a preto je takéto zosplatenie neplatné, a tak nemohlo dôjsť na strane žalobcov k bezdôvodnému obohateniu, naopak k bezdôvodnému obohateniu mohlo dôjsť práve na strane žalovaného 1., v zmysle tendencie klesania úrokov podľa Európskej centrálnej banky. Nie je pritom pravdivé tvrdenie žalovaného 1., že rozhodnutie vo veci samej nebude mať vplyv na výkon záložného práva, pretože naopak po vykonaní súdnej kontroly spotrebiteľskej zmluvy, má súd právo určiť neprijateľné zmluvné podmienky, a to vo výroku rozhodnutia, pričom také rozhodnutie bude mať vplyv na výkon záložného práva taký, že nebude ho môcť žalovaný 1. bez súhlasu žalobcov vykonať formou dobrovoľnej dražby. Ďalej poukázal ohľadom princípu právnej istoty a jednoty rozhodovania na nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 107/07. Nakoľko teda bolo potrebné bezodkladne upraviť pomery, pričom je zároveň obava, že exekúcia bude ohrozená, žalobcovia navrhovali, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil a zaviazal žalovaného 1. na náhradu trov konania.

9. Ďalšie vyjadrenia strany v odvolacom konaní nepodali.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutej časti vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil - osvedčil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1 je nedôvodné, preto je potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť.

11. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu bolo posúdiť, či boli splnené všetky zákonné podmienky pre nariadenie predmetného neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanému 1.

12. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania alebo po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (teda v zmysle § 343 a nasl. CSP zriadením záložného práva na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa...).

13. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podľa ods. 2 písm. d) tohto ustanovenia neodkladným opatrením možno strane uložiť okrem iného najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

14. V zmysle § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

15. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Z vyššie citovaných ustanovení CSP vyplýva, že zákon predpokladá iba dva dôvody pre uplatnenie neodkladného opatrenia ako formy procesného zabezpečenia, a to jednak potrebu bezodkladne upraviť pomery a jednak obavu, že exekúcia bude ohrozená. Neodkladné opatrenie pritom súd môže nariadiť iba na návrh. Osobitnej povahy tohto procesného inštitútu zodpovedá zjednodušený a zrýchlený procesný postup súdu pri rozhodovaní o návrhu na jeho nariadenie. Súd spravidla rozhodne bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Žiadne dokazovanie v zmysle § 185 a nasl. CSP súd nevykonáva (a pre krátkosť času ani zvyčajne nemôže) a pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli osvedčené.

17. V tomto prípade neprichádza do úvahy nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, nakoľko takýmto rozhodnutím sa nedosiahne sledovaný účel a tiež zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo len na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka, keď v tomto prípade žalovaný 1. nie je dlžníkom žalobcov.

18. Základnými predpokladmi pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré súd musí skúmať je potom osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi sporovými stranami, žalobcom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie (princíp opodstatnenosti), že uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobca domáha (princíp efektívnosti), že navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ bude mať dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav, že právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality), a že sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (princíp subsidiarity).

19. Z obsahu spisu bolo zistené, že žalobcovia 1. a 2. sa voči žalovanému 1. domáhajú, aby mu súd neodkladným opatrením uložil zdržať sa výkonu záložného práva na nehnuteľnostiach vedených Okresným úradom Dunajská Streda, katastrálny odbor pre obec O. K., kat. úz. O. K., na LV č. XX, a to dom so s. č. XXX postavený na parc. č. 82/1, parc. č. 82/1 zastavané plochy a nádvorie vo výmere 712 m², parc. č. 82/6 zastavané plochy a nádvorie vo výmere 75 m², vedľajšia budova s. č. XXXX na parc. č. 82/6, nakoľko majú za to, že predmetná zmluva o zriadení záložného práva je neplatná, pretože zabezpečuje pohľadávku žalobcu z úverovej zmluvy č. 009/3005/08HSU zo dňa 14.7.2007, ktorá obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, pričom určenia neplatnosti týchto zmlúv sa domáhajú žalobou vo veci samej. Z obsahu spisu je ďalej zrejmé, že žalovaný 1. poskytnutý úver pre nedodržanie platobnej disciplíny zo strany žalobcov zosplatnil a pristúpil k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby, pričom dražobná spoločnosť začala vykonávať úkony smerujúce k realizácii dobrovoľnej dražby. Nehnuteľnosť, ktorá má byť predmetom výkonu záložného práva pritom predstavuje obydlie žalobcov a ich dvoch maloletých detí.

20. Preskúmaním návrhu žalobcov 1. a 2. na nariadenie neodkladného opatrenia a predložených listinných dôkazov dospel odvolací súd k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k žalovanému 1. je dôvodný.

21. Podľa § 151a OZ, záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (ďalej len "záloh"), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

22. Podľa § 151j ods. 1 OZ, ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva. V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného zákona, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných zákonov, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak.

23. Žalobcami 1. a 2. navrhované neodkladné opatrenie sleduje dočasnú úpravu pomerov medzi stranami tak, aby realizáciou výkonu záložného práva žalovaným 1. nedošlo k pozbaveniu žalobcov ich vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam predstavujúcim ich obydlie, na základe spornej pohľadávky žalovaného 1. zo zmluvy o úvere, keď žalobou vo veci samej sa žalobcovia domáhajú určenia neplatnosti zmluvy o úvere, ako aj zmluvy o zriadení záložného práva. Pokiaľ ide o splnenie prvého zo základných predpokladov pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to osvedčenie skutočností o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, odvolací súd má za to, že v spore vo veci samej sa podľa podanej žaloby žalobcovia domáhajú poskytnutia ochrany v zmysle noriem na ochranu spotrebiteľa, namietajú nekalé obchodné praktiky použité žalovaným 1. ako aj skutočnosť, že zmluvy obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky, čo by v konečnom dôsledku mohlo prípadne viesť k záveru o spornosti pohľadávky a jej výšky, pre uspokojenie ktorej sa výkon záložného práva vedie. Vychádzajúc zo skutkových tvrdení žalobcov obsiahnutých v podanej žalobe možno v tomto štádiu konania uzavrieť, že obrana žalobcov nie je očividne vylúčená a bezzákladná, a to najmä pokiaľ ide o skutočnosť, že žalobcovia sporujú platnosť zmluvy o zriadení záložného práva, ktorá je základom pre vykonanie dobrovoľnej dražby. Neobstojí pritom obrana žalovaného 1. v podanom odvolaní, že aj keby bola zmluva o úvere neplatná, znamená to, že žalobcovia sa na úkor žalovaného 1. bezdôvodne obohatili, pričom záložné právo zabezpečuje pohľadávku žalovaného aj z titulu bezdôvodného obohatenia. Platnosť zmluvy o zriadení záložného práva, obsahujúcej ustanovenie aj o zabezpečení pohľadávky z bezdôvodného obohatenia, totiž ešte len bude predmetom prieskumu súdu vo veci samej.

24. Odvolací súd je tiež toho názoru, že v danom prípade je splnená i druhá zo základných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to osvedčenie, že je nadväzne na to daná potreba dočasnej úpravy pomerov medzi stranami. Listinnými dôkazmi založenými v spise bolo totiž preukázané, že pre uspokojenie pohľadávky žalovaného 1., poveril tento žalovaného 2. realizáciou dobrovoľnej dražby, pričom žalobcovia s ocenením nehnuteľnosti znaleckým posudkom vypracovaným pre účely dobrovoľnej dražby nesúhlasia, pričom bolo už zverejnené aj oznámenie o začatí výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby na internetovej stránke žalovaného 2. Z toho je zrejmé, že žalovaný 1. vykonáva úkony smerujúce k realizácii výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žalobcov formou dobrovoľnej dražby. V prípade dobrovoľnej dražby prechádza udelením príklepu vlastnícke právo k predmetu dražby (po uhradení ceny dosiahnutej vydražením v stanovenej lehote) na vydražiteľa (§ 27 ods. 1 zák. č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov), čo v prípade, ak právo žalovaného 1., ktorého základ je v zmluve o úvere nie je dané, by predstavovalo neoprávnený a závažný zásah do vlastníckeho práva žalobcov k predmetným nehnuteľnostiam, ako aj do ich práva na obydlie i do ich súkromného a rodinného života.

25. Aby k takému neoprávnenému zásahu nedošlo, je potrebné až do súdom právoplatného vyriešenia sporných otázok medzi žalobcom a žalovaným 1., tomuto zamedziť jedinou prípustnou formou, a to nariadením neodkladného opatrenia, ktorým bude žalovanému 1. uložené zdržať sa výkonu záložného práva k predmetným nehnuteľnostiam tak, ako je uvedené vo výroku II. uznesenia súdu prvej inštancie.

26. Súd poukazuje na to, že nárok žalobcov vo veci samej pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia nemusí byť nepochybne preukázaný, avšak musí byť aspoň osvedčený, čo je v danom prípade splnené. Vzhľadom na to, aby do odstránenia spornosti rozhodnutím súdu vo veci samej nedošlo k odňatiu ich vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú zálohom, javí sa tiež odôvodnená potreba neodkladnej úpravy pomerov sporových strán tak, aby došlo k dočasnej stabilizácii pomerov, čím sa umožní ničím nerušené judikovanie súdu vo veci samej, aby súd mohol viesť súdne konanie v právne stabilnej situácii, bez toho, aby sa musel zaoberať pasívnou legitímáciou v konaní a jej prípadnými zmenami, tiež aby nedošlo k neprimeranému zásahu do vlastníckeho práva žalobcov. Vzhľadom na obranu žalobcov je žiaduce, aby vo vlastníckych vzťahoch k predmetným nehnuteľnostiam v priebehu konania nevznikali zmeny, čo chráni aj prípadných vydražiteľov.

27. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti - výroku II., ktorým bolo nariadené neodkladné opatrenie voči žalovanému 1., ako vo výroku vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

28. V súlade s ustanovením § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania o nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré nie je neodkladným opatrením vo veci samej (§ 123 a § 128 ods. 1 CSP), rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa bude konanie končiť (§ 262 ods. 1 CSP). Vzhľadom na to sa o trovách konania vzniknutých v súvislosti s týmto neodkladným opatrením (tak prvoinštančných, ako aj odvolacích), bude rozhodovať v konečnom rozhodnutí, a to v rozhodnutí podľa § 334 alebo § 336 ods.3 CSP, prípadne v konečnom rozhodnutí v konaní vo veci samej.

29. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).